

Effektrapport 2026

**Om partnerskapet med
Palhaços Sem Fronteiras Brasil**

Introduktion

Clowner utan Gränser är medlemmar i Giva Sverige och ska årligen visa på effekten av vår verksamhet. Denna rapport lyfter fram ett av våra samarbeten: partnerskapet med Palhaços Sem Fronteiras Brasil (Clowner utan Gränser Brasilien), som vi samarbetat med sedan 2020.

Rapporten beskriver dels Palhaços Sem Fronteiras verksamhet med barn och unga i Brasilien under 2025, dels hur vårt partnerskap bidragit till att stärka dem som självständig organisation – vilket är en central del av hur Clowner utan Gränser arbetar för att skapa varaktig förändring.

Alla foton i denna effektrapport kommer från verksamheten i Brasilien där Clowner utan Gränser och Palhaços Sem Fronteiras samarbetar för att nå barn som lever i utsatta situationer med skratt, lek och scenkonst.

Vad arbetar vi för?

- Vilken förändring strävar vi efter?
- Beskriv målgruppen för arbetet och deras roll i förändringen.

Clowner utan Gränser arbetar för en värld där alla barn har tillgång till sina rättigheter och kan känna hopp även i utsatta situationer, genom skratt, lek och scenkonst. En central del av hur vi uppnår detta långsiktigt är att stärka lokala partnerorganisationer så att de själva kan leda och driva arbetet i sina egna sammanhang – snarare än att vara beroende av oss. Palhaços Sem Fronteiras är ett tydligt exempel på denna strategi.

Målgruppen för denna verksamhet är dubbel: dels barn, ungdomar och familjer i socialt utsatta områden i Brasilien som nås genom Palhaços Sem Fronteiras föreställningar och workshops, dels Palhaços Sem Fronteiras själva som organisation – vars roll är att själva utveckla sin styrning, sina metoder och sin finansiering, med Clowner utan Gränser som stödjande part snarare än styrande.

Vad har vi gjort?

- Vilka insatser har genomförts och på vilket sätt?

Sedan 2020 har Clowner utan Gränser byggt en partnerrelation med Palhaços Sem Fronteiras, som 2023–2025 finansierats genom ForumCivs Swedish Partnership Programme (SPP) med flexibel, partnerskapsbaserad finansiering (Large Partnership Funding) och 2025–2028 finansieras av Sida genom Transformative Partnerships: Advancing Rights, Resilience and sustainability.

Istället för detaljstyrda projektbudgetar har Clowner utan Gränser faciliterat strategisk planläggning, coachat Palhaços Sem Fronteiras mot ökad självständighet, prioriterat att lyssna på Palhaços Sem Fronteiras egna perspektiv, och stöttat erfarenhetsutbyten mellan partnerorganisationer i Clowner utan Gränserns nätverk (bland annat resor mellan Indien, Brasilien, Sverige och Colombia).

Den verksamhet som Palhaços Sem Fronteiras drev inom detta partnerskap under 2025 omfattade sex huvudsakliga projekt:

- Ambassadors of the Laugh (Multiple Childhoods Program): lokala artister ("ambassadörer") tog Palhaços Sem Fronteiras metodik till ekonomiskt utsatta samhällen i flera delstater – bland annat João Pessoa, Taquaruçu/Palmas, Recife, Dourados och Porto Alegre – genom teater-, clown-, akrobatik- och musikworkshops som avslutades med gemensamma föreställningar.
- Rindo Além das Fronteiras ("Skratt utan gränser"): riktat till migranter och människor på flykt i São Paulo-området tillsammans med bland annat Bibliaspa, Aldeias Infantis SOS Brasil och Missão Paz. En cirkusteaterföreställning av artister med egen erfarenhet av att tvingas fly/migrera spelades 14 gånger i boenden, skolor och kulturcenter, och en praktisk handbok ("Guia de Travessias") togs fram för socialarbetare, lärare och artister.

- Samarbete med Plan International – "Acelere o Relógio da Igualdade" ("Accelerera jämställdhetsklockan"): föreställningar med kvinnliga clowner och workshops kring jämställdhet, identitet och cirkusteknik i Quilombo do Catucá och Recife, med aktivt deltagande av pojkar och hbtqi-ungdomar.
- Fortbildning för cirkuspedagoger: en tredagars seminarieserie om inkluderande pedagogik och cirkus som verktyg för social förändring, tillsammans med Circología.
- Clowning and Circus Workshops: praktiska workshops för barn och unga i São Paulo, i samarbete med Caixa Cultural São Paulo och Instituto Favela da Paz.
- Memorável: en föreställning som på ett lekfullt sätt berättar om Palhaços Sem Fronteiras historia och metodik, framförd på flera Sesc-scener i São Paulo-delstaten.

Aktiviteter
i siffror 2025

4 740 personer nådda
73 % av dem barn

48 föreställningar
114 workshops

75 medverkande artister

Vad har det skett för förändring?

- Vilka konkreta förändringar ser vi under den period som insatsen pågått?
- Hur vet vi att dessa förändringar är relevanta för målgruppen?

Förändringen syns på två nivåer: hos barnen och familjerna som direkt nås av vår verksamhet, och hos Palhaços Sem Fronteiras som organisation.

Hos barn och unga

Nedan lyfts exempel som visar bredden i arbetet under 2025. Från Palhaços Sem Fronteiras egen årsrapportering och en sammanställning av aktivitetssiffror för 2025.

I Recife i nordöstra Brasilien höll vi workshops i akrobatik, bildkonst, teater och musik på ett lokalt kulturcenter under våren. Arbetet avslutades med en gemensam föreställning. Målet var att stärka kopplingen mellan konst, kropp och natur – och att skapa en närmare kontakt mellan de deltagande barnen och pedagogerna:

"Each student was responsible for a movement based on nature, developing body awareness and connection with the environment."

– Dú Yandi, pedagog

I en urfolksby i södra Brasilien genomfördes musik-, teater- och clownworkshops under våren och sommaren 2025, tillsammans med lokala skolor. Målet var att skapa en plats för gemenskap och omsorg om varandra, och att stärka den lokala kulturen.

"The spontaneous laughter, which springs from nowhere and illuminates everything, even in the midst of silent traumas."

– Ludmila Lopes, samordnare

Memorável är Palhaços Sem Fronteiras egen föreställning som på ett lekfullt sätt berättar organisationens historia och metodik genom cirkus. Under 2025 spelades den vid fem tillfällen på olika platser i Brasilien. Föreställningen bidrog till ökad tillgänglighet till cirkuskonst, väckte reflektion kring sociala och känslomässiga teman, och stärkte det lokala engagemanget:

"The performance was not only entertaining but also inspiring, bringing together audiences of all ages and creating moments of joy and reflection."

– Person i publiken

I projektet "Skratt utan gränser" skapades starka stunder av igenkänning. Föreställningen spelades på boenden, skolor och kulturcenter i São Paulo-området och nådde över 1300 personer, varav de flesta var barn. Artistteamet bestod av personer med egna erfarenheter av att tvingas fly eller migrera och under föreställningen vecklade clownerna ut en världskarta och berättade om sina hemländer – sedan fick publiken göra detsamma, vilket väckte starka känslor av tillhörighet hos publiken. Utöver föreställningarna hölls workshops för omkring 40 kvinnor som varit på flykt, pedagoger och konstnärer, som fick praktiska verktyg för att arbeta med social inkludering. Som en del av projektet togs också en handbok fram för att sprida arbetssättet vidare till fler som möter nyanlända.

I samarbetet med Plan International, som pågick juli–september 2025, var det kvinnliga artister som framförde föreställningar och höll i workshops. Syftet var att lyfta frågor om jämställdhet, kropp och identitet. Insatsen nådde omkring 320 barn och unga, inklusive hbtqi-ungdomar, som efter aktiviteterna fick reflektera kring frågorna tillsammans med artisterna.

Hos Palhaços Sem Fronteiras

Palhaços Sem Fronteiras har också utvecklats mycket som organisation mellan 2020 och 2025. Det bekräftas av ForumCivs oberoende utvärdering, som innehåller en fristående fallstudie om samarbetet mellan Clowner utan Gränser och Palhaços Sem Fronteiras.

- Palhaços Sem Fronteiras utvecklade nya styrformer 2023–2025 och tog själva ledningen i projektdesign och strategiskt beslutsfattande.
- Palhaços Sem Fronteiras gjorde inkomstgenerering för artister till ett centralt effektmått i sitt eget arbete, som ett svar på utmaningar kring sysselsättning och ekonomisk hållbarhet.
- Palhaços Sem Fronteiras gjorde 2025–2026 självständigt delar av sin budget och valde själva prioriterade insatsområden, utan att behöva godkännande från Clowner utan Gränser.
- Palhaços Sem Fronteiras byggde upp permanent personal och en långsiktig strategi, och beskriver relationen med Clowner utan Gränser som en förflyttning "från en obalanserad maktrelation till ett samarbete mellan jämlikar".

Relevansen för målgruppen säkerställs dels genom Palhaços Sem Fronteiras egen strukturerade årsrapportering (som fångar både resultat och organisationens egna reflektioner), dels genom att förändringarna – som ökad delaktighet, stärkt självkänsla och ökad tillhörighet – bekräftas direkt av deltagare, pedagoger och lokala partner.

Hur har vi bidragit till förändringen?

- *Har våra insatser bidragit till den förändring vi ser?*
- *Finns det tecken på att förändringen är hållbar över tid?*

ForumCivs oberoende utvärdering pekar ut specifika sätt som Clowner utan Gränser stöd bidragit till Palhaços Sem Fronteiras utveckling:

- Clowner utan Gränser faciliterade strategisk planering – först under ett år, därefter över tre år – vilket gjorde det möjligt för Palhaços Sem Fronteiras att tänka långsiktigt kring hur arbetet skulle föras vidare till lokala partner.
- Clowner utan Gränser coachade Palhaços Sem Fronteiras mot ökad självständighet över tid och prioriterade att lyssna in Palhaços Sem Fronteiras eget perspektiv snarare än att styra.
- Clowner utan Gränser stöttade erfarenhetsutbyten mellan olika aktörer i nätverket, inklusive resor mellan Indien och Brasilien, Brasilien och Sverige, samt Brasilien och Colombia – vilket Palhaços Sem Fronteiras själva lyfter som värdefullt lärande och ökat självförtroende i sin egen metodik.
- Clowner utan Gränser anpassade budgetflexibiliteten efter Palhaços Sem Fronteiras kapacitet och storlek, bland annat genom att göra delar av bokföringen i Sverige när Palhaços Sem Fronteiras ännu saknade egen administrativ struktur för det. Det gjorde det bland annat möjligt för dem att snabbt ändra en aktivitet mitt i cykeln för att möta akuta behov efter översvämningarna i Rio Grande do Sul 2024 – utan att behöva en formell ändringsprocess. Detta är ett konkret exempel på hur flexibelt partnerskap ger snabbare, mer relevant respons än traditionell projektstyrning.

Palhaços Sem Fronteiras har på fem år (2020–2025) byggt upp egna styrformer, permanent personal och en långsiktig strategi, och tar från och med 2025–2026 självständigt beslut om budget och prioriterade områden. Palhaços Sem Fronteiras planerar också att på egen hand expandera projektet "Ambassadors", fördjupa relationer med företagssektorn och stärka sin närvaro i övriga Latinamerika under kommande år – vilket tyder på att förändringen inte är beroende av fortsatt direkt styrning från Clowner utan Gränser.

Den externa utvärderingen betonar att Palhaços Sem Fronteiras nya organisatoriska förmåga till stor del bygger på organisationens egna lärprocesser. Palhaços Sem Fronteiras beskriver resan som att de först behövde lära sig hur en professionell organisation fungerar, för att sedan kunna anpassa det till sin egen kontext och göra det till sitt eget – en förändring som skett gradvis, i takt med ett växande självförtroende i det egna arbetet.

Under en stor del av 2025 rådde stor osäkerhet kring finansiering i och med att ForumCivs Large Partner Program lades ner och vi endast hade säkrade medel fram till augusti, vilket skapade stor osäkerhet i planeringen. Under året beviljades dock Clowner utan Gränser stöd från Sida ITP, vilket gjorde att samarbetet med Palhaços Sem Fronteiras kunde fortsätta. Det pågående avtalet sträcker sig 2025–2028, vilket ger Palhaços Sem Fronteiras betydligt bättre förutsättningar för långsiktig planering än tidigare.

Hur vet vi att vi gör rätt saker?

- Hur följer vi upp resultatet?
- Hur använder vi lärdomarna för att utveckla verksamheten?
- Vad har vi lärt oss? Vad har fungerat? Vad kan förändras?
- Hur sprider vi den här kunskapen?

Uppföljningen sker på flera nivåer. Palhaços Sem Fronteiras rapporterar årligen till Clowner utan Gränser genom en strukturerad mall som täcker både organisationens egen situation (styrkor, utmaningar, förändringar, önskemål på partnerskapet) och projektens resultat (målgrupper, resultat, samarbetspartner, platser och citat) – vilket ger både kvantitativ och kvalitativ uppföljning i samma process.

Utöver den egna rapporteringen har hela partnerskapsmodellen granskats oberoende genom ForumCivs utvärdering av Swedish Partnership Programme, baserad på separata intervjuer med Clowner utan Gränser och Palhaços Sem Fronteiras samt en Outcome Harvesting-baserad analysmetod. Att en extern aktör oberoende bekräftar samma utvecklingslinje som Clowner utan Gränser och Palhaços Sem Fronteiras själva beskriver stärker tillförlitligheten i det vi rapporterar.

Lärdomarna används konkret: Palhaços Sem Fronteiras egen identifiering av finansiell sårbarhet som huvudutmaning har lett till att organisationen fördjupar sina insamlingsstrategier, riktar sig mer aktivt mot företagssektorn och satsar på en starkare kommunikationsstrategi – något Clowner utan Gränser stöttar genom fortsatt dialog och genom att förmedla kontakter i det bredare partnernätverket.

En central lärdom från samarbetet med Palhaços Sem Fronteiras är att kapacitetsstärkande partnerskap tar tid – det har tagit fem år att röra sig från en ojäm maktrelation till ett jämlikt samarbete. Flexibel finansiering och kontinuerlig dialog, snarare än detaljerade projektplaner, har varit avgörande för att detta varit möjligt, vilket bland annat syntes tydligt i Palhaços Sem Fronteiras förmåga att svara snabbt på översvämningskatastrofen 2024.

En annan lärdom är att organisatorisk självständighet och ekonomisk sårbarhet kan utvecklas parallellt – Palhaços Sem Fronteiras har blivit betydligt starkare strategiskt och organisatoriskt, samtidigt som finansieringen fortfarande är kortsiktig och sårbar. Det är något Clowner utan Gränser behöver fortsätta stötta, exempelvis genom att förespråka mer flerårig finansiering i dialog med gemensamma finansiärer.

Kunskapen sprids dels genom det globala partnernätverket (erfarenhetsutbyten mellan Indien, Brasilien, Sverige och Colombia), dels genom att ForumCivs utvärdering delas inom ForumCivs nätverk av 57 svenska medlemsorganisationer som en modell för partnerskapsbaserat stöd, och dels genom Palhaços Sem Fronteiras egen kommunikationssatsning och medienärvaro i Brasilien.